

Культурологія

Кредити та кількість годин	3 кредити ЄКТС, 90 годин - денна форма: 24 год. лекційних, 16 год. практичних та 50 самостійна робота; залік - заочна форма: 4 год. лекційних, 2 год. практичних та 84 самостійна робота; залік
----------------------------	---

I. Опис навчальної дисципліни

«Культурологія» – це комплексна дисципліна, що розкриває сутність культури людства та знайомить з її найголовнішими надбаннями, саме вона надає цілісне, принципово нове бачення взаємовідносин людини зі світом, сприяє формуванню у студентів уявлень про загальнолюдські цінності та національні пріоритети, моделюванню їхньої поведінки в умовах сучасної глобалізації інформаційного простору. Культурологічна освіта майбутнього фахівця покликана забезпечити досягнення ним насамперед культурного мислення, що утворюється співвіднесенням людини із соціальним і природним середовищем у межах певної національної або історичної системи культурних координат.

II. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: формування системи знань про культурологію та закономірності культурного процесу; про культуру як специфічний та унікальний феномен людства, її роль у формуванні особистості й розвитку суспільства; засвоєння навичок аналізу явищ культури, вміння орієнтуватися в основних проблемах культурології, розуміння культурної зумовленості основних соціальних процесів і здатність урахувати культурну специфіку при вирішенні соціальних проблем.

Згідно Стандарту вищої освіти України спеціальності В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа визначено перелік компетентностей.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК 7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел

ЗК 9. Здатність працювати в команді.

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технології, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність здійснювати відбір, аналіз, оцінку, систематизацію, моніторинг, організацію, зберігання, поширення та надання в користування інформації та знань у будь-яких форматах.

ФК 2. Здатність використовувати методи систематизації, пошуку, збереження, класифікації інформації для різних типів контенту та носіїв.

ФК 3. Здатність використовувати сучасні прикладні комп'ютерні технології, програмне забезпечення, мережеві та мобільні технології для розв'язання професійних завдань.

ФК 6. Здатність підтримувати ділову комунікацію з усіма суб'єктами інформаційного ринку, користувачами, партнерами, органами влади та управління, засобами масової інформації.

ФК 14. Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, постійного підвищення рівня інформаційної культури.

ФК 15. Здатність опановувати та застосовувати технології системного аналізу інформаційної діяльності.

III. Результати навчання

За результатами навчання слухачі зможуть:

- знати й розуміти загальні проблеми культурології та її місце в розвитку суспільства; типи і форми культур, основні культурно-історичні центри і регіони, закономірності їх еволюції та функціонування; особливості розвитку культури України в контексті світової (зокрема, європейської) культури;
- усвідомити роль культури і науки в розвитку цивілізації, їх співвідношення і пов'язані з ними сучасні соціальні, економічні та етичні проблеми;
- осмислити структуру розвитку культури людства, основні культурно-історичні епохи, їх здобутки у матеріальній та духовній сферах, у різних галузях науки та видах мистецтва;
- розуміти різні картини (моделі) світу та місце людини в ньому;
- знати норми, які регулюють взаємовідносини людей і ставлення людини до навколишнього середовища; сутність суперечностей, що існують на сучасному етапі науково-технічного розвитку, і кризи існування людини у природі внаслідок порушення рівноваги в ній; важливість вирішення сучасних глобальних проблем;
- аналізувати культурні процеси і явища, застосовувати сучасні наукові методи їх дослідження на рівні, необхідному для розв'язання практичних завдань у майбутній професійній діяльності;
- розуміти засоби формування культурної особистості, її відповідальності за збереження культурних надбань;
- пояснювати феномен культури, її роль у людському житті; способи набуття, збереження і передавання соціального досвіду, базисних культурних цінностей;
- оцінювати досягнення культури на основі знання історичного контексту їх створення; вести діалог як спосіб виявлення свого розуміння культурних здобутків різних регіонів, народів і націй та визначити лінію власної поведінки в умовах розмаїття культур;
- володіти розвинутою культурною мислення, вміти чітко і логічно висловлювати власні думки в усній і письмовій формах; бути здатним самостійно опановувати нові знання, критично осмислювати набутий досвід з позицій останніх досягнень у галузі гуманітарних наук.

Здобувачі освіти оволодіють такими програмними результатами:

ПРН 1 Знати і розуміти наукові засади організації, модернізації та впровадження новітніх технологій в інформаційній, бібліотечній та архівній діяльності	У контексті вивчення культурології програмний результат навчання (ПРН 1) включатиме розуміння культурного впливу новітніх технологій на збереження та популяризацію культурної спадщини в бібліотеках та архівах. Студенти навчатимуться застосовувати технології для цифровізації культурних ресурсів, забезпечуючи їх довготривале збереження. Вони також критично оцінюватимуть етичні аспекти доступу до культурних матеріалів та
---	---

	їх збереження, зважаючи на різноманіття культур. Окрім того, студенти розумітимуть роль технологій у міжкультурному обміні та зможуть інтегрувати культурологічний підхід в управління інформаційними системами, щоб зробити ресурси доступними для різних культурних груп.
ПРН 4 Застосовувати у професійній діяльності технології інформаційного менеджменту, створення і підтримки функціонування електронних бібліотек та архівів, методологію вивчення та задоволення культурних та інформаційних потреб користувачів	У контексті вивчення культурології, ПРН 4 охоплюватиме застосування технологій інформаційного менеджменту для задоволення культурних та інформаційних потреб користувачів. Студенти навчатимуться створювати й підтримувати електронні бібліотеки та архіви, які враховують культурні особливості різних аудиторій. Вони зможуть адаптувати методології для дослідження культурних потреб користувачів, забезпечуючи доступ до культурних та історичних ресурсів через інформаційні системи. Окрім того, студенти опанують технології, що сприяють збереженню та поширенню культурної спадщини в цифровому форматі, сприяючи міжкультурному обміну та доступності інформації для широкого загалу.
ПРН 5 Узагальнювати, аналізувати і синтезувати інформацію в діяльності, пов'язаній із її пошуком, накопиченням, зберіганням та використанням	У контексті вивчення культурології, ПРН 5 буде спрямований на розвиток вмінь узагальнювати, аналізувати та синтезувати інформацію, пов'язану з культурними та історичними ресурсами. Студенти навчатимуться знаходити, накопичувати та зберігати інформацію про культурні явища й об'єкти, використовуючи відповідні інформаційні системи. Вони зможуть аналізувати культурні джерела, враховуючи їхню значущість для збереження спадщини, а також створювати інформаційні продукти, які задовольняють культурні та дослідницькі потреби різних аудиторій, забезпечуючи їхню доступність і релевантність.
ПРН 6 Знати, розуміти та застосовувати в практичній діяльності законодавчі та галузеві нормативні документи	У контексті вивчення культурології, ПРН 6 передбачає знання, розуміння та застосування законодавчих і галузевих нормативних документів, які регулюють збереження та управління культурною спадщиною. Студенти навчатимуться використовувати нормативно-правові акти для захисту культурних ресурсів, дотримуючись вимог авторського права, конфіденційності та етики. Вони також застосовуватимуть законодавчі норми при оцифровуванні, архівуванні та поширенні культурних матеріалів, забезпечуючи їх збереження відповідно до національних і міжнародних стандартів.
ПРН 11 Здійснювати пошук інформації в різних джерелах для розв'язання професійних завдань	У контексті вивчення культурології, ПРН 11 зосереджуватиметься на здатності студентів здійснювати пошук інформації в різних джерелах для вирішення завдань, пов'язаних із дослідженням та збереженням культурної спадщини. Студенти навчатимуться знаходити та аналізувати культурні, історичні та мистецькі джерела з різних баз даних,

	архівів та цифрових платформ. Вони зможуть використовувати ці ресурси для створення інформаційних продуктів, які відповідають культурним потребам користувачів, а також для підтримки наукових і практичних досліджень у галузі культурології.
ПРН 12 Застосовувати сучасні методики і технології автоматизованого опрацювання інформації, формування та використання електронних інформаційних ресурсів та сервісів	У контексті вивчення культурології, ПРН 12 передбачає застосування сучасних методик і технологій автоматизованого опрацювання інформації для роботи з культурними ресурсами. Студенти навчаться використовувати електронні інформаційні системи для створення, управління та збереження культурних та історичних матеріалів. Вони опанують методики цифровізації культурних об'єктів, створення електронних каталогів і архівів, а також розроблятимуть сервіси для забезпечення доступу до цих ресурсів. Це дозволить зберігати культурну спадщину та робити її доступною для дослідників і широкої аудиторії через сучасні цифрові платформи.
ПРН 14 Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію українською мовою та однією з іноземних мов	У контексті вивчення культурології, ПРН 14 спрямований на розвиток здатності студентів вільно спілкуватися з професійних питань, пов'язаних із культурною спадщиною, як українською, так і однією з іноземних мов. Студенти навчаться ефективно висловлювати свої думки усно і письмово у сфері культурології, презентуючи результати досліджень та розробок, а також комунікувати з міжнародними фахівцями. Вони зможуть писати наукові статті, звіти та інші документи, пов'язані з культурною сферою, а також брати участь у професійних дискусіях та міжнародних конференціях, використовуючи іноземну мову.
ПРН 15 Використовувати різноманітні комунікативні технології для ефективного спілкування на професійному, науковому та соціальному рівнях на засадах толерантності, діалогу і співробітництва	У контексті вивчення культурології, ПРН 15 передбачає використання різноманітних комунікативних технологій для ефективного спілкування на професійному, науковому та соціальному рівнях. Студенти навчаться організовувати та брати участь у діалогах і співпраці з колегами та громадськістю щодо збереження та популяризації культурної спадщини. Вони зможуть застосовувати сучасні технології для комунікації (соціальні мережі, вебінари, конференції) з урахуванням культурних та соціальних контекстів, підтримуючи толерантність та взаємоповагу в міжкультурному спілкуванні.

ПРН 18 Навчатися з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань	У контексті вивчення культурології, ПРН 18 спрямований на розвиток навичок самостійного навчання для поглиблення вже набутих та здобуття нових знань у галузі культурної спадщини. Студенти навчатися постійно вдосконалювати свої знання про культурні процеси, методи збереження та популяризації культури, застосовуючи новітні дослідження та технології. Вони активно залучатимуться до самостійного вивчення додаткових матеріалів, участі в професійних семінарах, тренінгах та міжнародних культурних заходах для підвищення своєї кваліфікації.
---	--

IV. Програма навчальної дисципліни (структура дисципліни)

№	Тема дисципліни
1.	КУЛЬТУРОЛОГІЯ ЯК НАУКА ТА НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА. Культурологія як навчальна дисципліна: її філософський зміст. Особливості культурології як інтегрованої сфери знання. Завдання культурології як науки. Культурна творчість людини як вияв подвійного відношення природного і соціального. Сутність культури та основні культурологічні концепції. Феномен культури: проблема визначення. Сутність та найважливіші аспекти культури. Основні культурологічні парадигми: - концепції циклічного розвитку (Дж. Віко, О. Шпенглер, А. Тойнбі); - еволюціоністська теорія культури (Л. Морган, Е. Тейлор, П. Тейяр де Шарден); - антропологічна або функціональна концепція культури (Б. Малиновський, К. Леві-Строс); - революційно-демократична або марксистська теорія культури. Функції культури
2.	ТИПОЛОГІЯ КУЛЬТУРИ. Типи соціокультурних світів. Типологія культури як наукова проблема. Історична типологія культури та регіональна типологія культури.
3.	СОЦІО-КУЛЬТУРНА ДИНАМІКА. ЦИВІЛІЗАЦІЯ І КУЛЬТУРА. Поняття соціокультурної динаміки. Циклічна парадигма розвитку культури. Еволюціоністська парадигма щодо розвитку культури. Культура та цивілізація.
4.	ПРОВІДНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ КУЛЬТУРИ. Загальна характеристика сучасної культури. Кризові явища в культурі.
5.	МОДЕРНІЗМ ТА ПОСТМОДЕРНІЗМ В СУЧАСНІЙ КУЛЬТУРІ. Модерністська модель світу у західній та українській інтерпретаціях. Постмодернізм як нова парадигма соціокультурної трансформації.
6.	ФЕНОМЕН УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ, ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ. Українська мова – основа культури українського народу. Формування нової соціокультурної реальності та її риси. Культура України в умовах зростання національно-культурної ідентичності.

